

er det imidlertid ørkesløst at drøfte nu, man maa tage Stillingen, saaledes som den har udviklet sig, og bedømme Resultatet derefter. Under disse Forhold mener jeg, at Overenskomstforslaget vil kunne blive et Middel til at bringe denne Sag til en værdig Afslutning og paa en Maade, der vil være egnet til at genoprette, ja, maaske forbedre Mulighederne for det Samarbejde mellem de nordiske Riger, som jeg tillægger saa stor international Betydning. Selv om Regeringen kunde have ønsket denne Sag gennemført med Tilslutning fra alle Partier, forstaar den dog, at den Modstand, der er rejst mod Sagen, har sin Rod i oprigtig og alvorlig Bekymring. Denne stærke Modstand baade paa Rigsdagen og ude i Befolkningen vil derfor utvivlsomt have sin store Betydning, idet den efter min Opfattelse markerer et: Hertil og ikke længere! Naar denne Overenskomst undertegnes, vil det betyde, at Danmark er gaaet saa vidt for at imødekomme sit Broderfolks Ønsker i denne Sag, som det overhovedet var muligt. En udtrykkelig Forudsætning vil da ogsaa være, at der ved denne Imødekommenhed virkelig skabes Ro om Sagen. Fra dansk Side gaar man ud herfra og regner med fuld Forstaaelse fra den norske Regerings Side i denne Henseende.

Med disse Bemærkninger anbefaler jeg det foreliggende Forslag til Beslutning til det høje Tings Velvillie og saa vidt som muligt til hurtig Fremme.

Birke: Naar alle Rigsdagens Partier i Juli Maaned i Fjor gav Tilslutning til, at vi skulde modtage Norges Indbydelse til en Forhandling om Grønland paa frit Grundlag, var Hovedgrunden vel nok den, at man fra dansk Side ikke ønskede at stille sig afvisende overfor Forsøg paa at bevare et fredeligt Forhold indenfor Norden. Man nærede maaske ogsaa det Haab, at naar man kom til at tale rent ud med norske Forhandlere, vilde disse kunne bringes til at indse Uholdbarheden i de af den norske Presse opstillede Krav og derfor maaske være villige til at gaa ind paa en Ordning, hvorved Danmarks Højhedsret over hele Grønland blev anerkendt til Gængæld for, at vi stillede os kulant overfor de norske Fangstinteresser paa Østgrønland. Under den første Serie Forhandlinger her i København glippede dette Haab. Nordmændene frafaldt vel alle Krav paa Grønland som Helhed, men Danmarks Højhedsret over de Dele af Grønland, som først blev inddraget under

Monopolet i 1921, vilde de ikke anerkende. Det var da givet, at nogen officiel Anerkendelse af vor Højhedsret over hele Grønland vilde man ikke kunne naa ved disse Forhandlinger, og at en Overenskomst neppe vilde kunne komme til at omfatte andet end en Ordning af visse praktiske Spørgsmaal oppe i Østgrønland. Desuagtet var Rigsdagen her enig om, at Forhandlingerne burde fortsættes, og det var først, da Delegationen kom med Udcast til en Overenskomst, at der kom Uenighed frem.

At Enigheden indenfor Rigsdagen om dette Spørgsmaal ikke har kunnet oprettholdes, uagtet de fire Partiers Repræsentanter i Delegationen enstemmigt har vedtaget at anbefale det foreliggende Forslag til en Overenskomst, maa meget beklages, thi det vilde have været smukkere og mere nationalt værdigt, om hele den danske Befolkning havde staaet samlet i denne Sag. Men der var nu paabegyndt en Agitation mod Overenskomsten, særlig af Mænd, som har været i nærmere Berøring med Grønland, og Sindene blev derfor sat i stærk Bevægelse. Det er i og for sig ikke til at undres over, thi nationale Spørgsmaal sætter altid Sindene i Bevægelse, og naar den nationale Følelse i et Folk bliver paakaldt, giver den sig gerne stærke Udslag. Det er ikke noget særligt for Danmark, vi har jo set det samme ske oppe i Norge i samme Sag, og det vel endog i endnu højere Grad. Men derved vanskeliggøres Arbejdet paa at udligne Uoverensstemmelserne mellem de to Folk, thi de Personer i begge Lande, som stærkest slaar paa de nationale Strengte, er ogsaa dem, der har vanskeligst ved at forstaa og respektere hinandens Standpunkter. Jeg beklager ikke den store Opsigt, Sagen har vakt her i Landet, thi det, at et Folk rejser sig, naar det tror, at dets Rettigheder bliver krænket af et andet Folk, og naar det mener, at dets nationale Værdighed bliver gaaet for nær, det betegner noget sundt i Folkets Karakter, og det kan jeg derfor kun se paa med Sympati, men Sindene skulde ikke gerne ophidses saa stærkt, at man ikke kan respektere hinandens Anskuelser. Der er altid en Fare ved en saadan Agitation, særlig naar den ledes af uansvarlige Personer, thi den bliver let overdrevet, og Sagen bliver stillet saaledes paa Spidsen, at det forvirrer Begreberne hos dem, der ikke har kunnet danne sig en selvstændig Mening, og de Toner, der frembringes ved dette Spil paa de natio-